

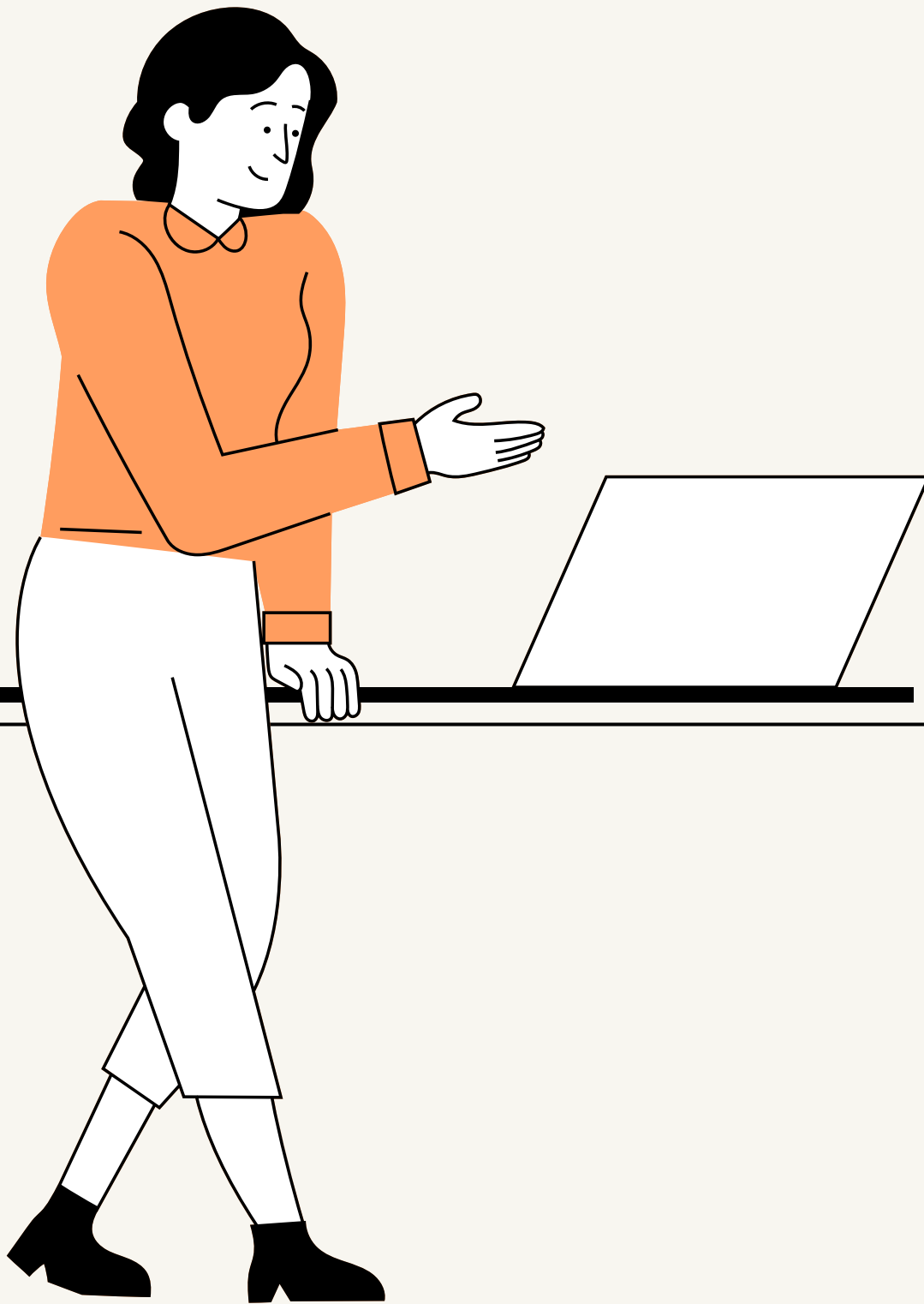
2013210

การอ่านเพื่อพัฒนาปัญญา

อุภาวรรณ นามhirัญ



2013210 การอ่านเพื่อพัฒนาปัญญา



สัปดาห์ที่ 13

จาก "ผู้อ่าน" ... สู่ "ผู้สร้าง"

วัตถุประสงค์ (เมื่อจบบทเรียน ผู้เรียนจะสามารถ)

เข้าใจโจทย์และขอบเขตของโครงการสร้างสรรค์ (CLO 4)
เปลี่ยนบทบาทจาก "ผู้รับสาร" เป็น "ผู้ส่งสาร"
เลือกวรรณกรรมและรูปแบบสื่อที่เหมาะสมกับกลุ่ม





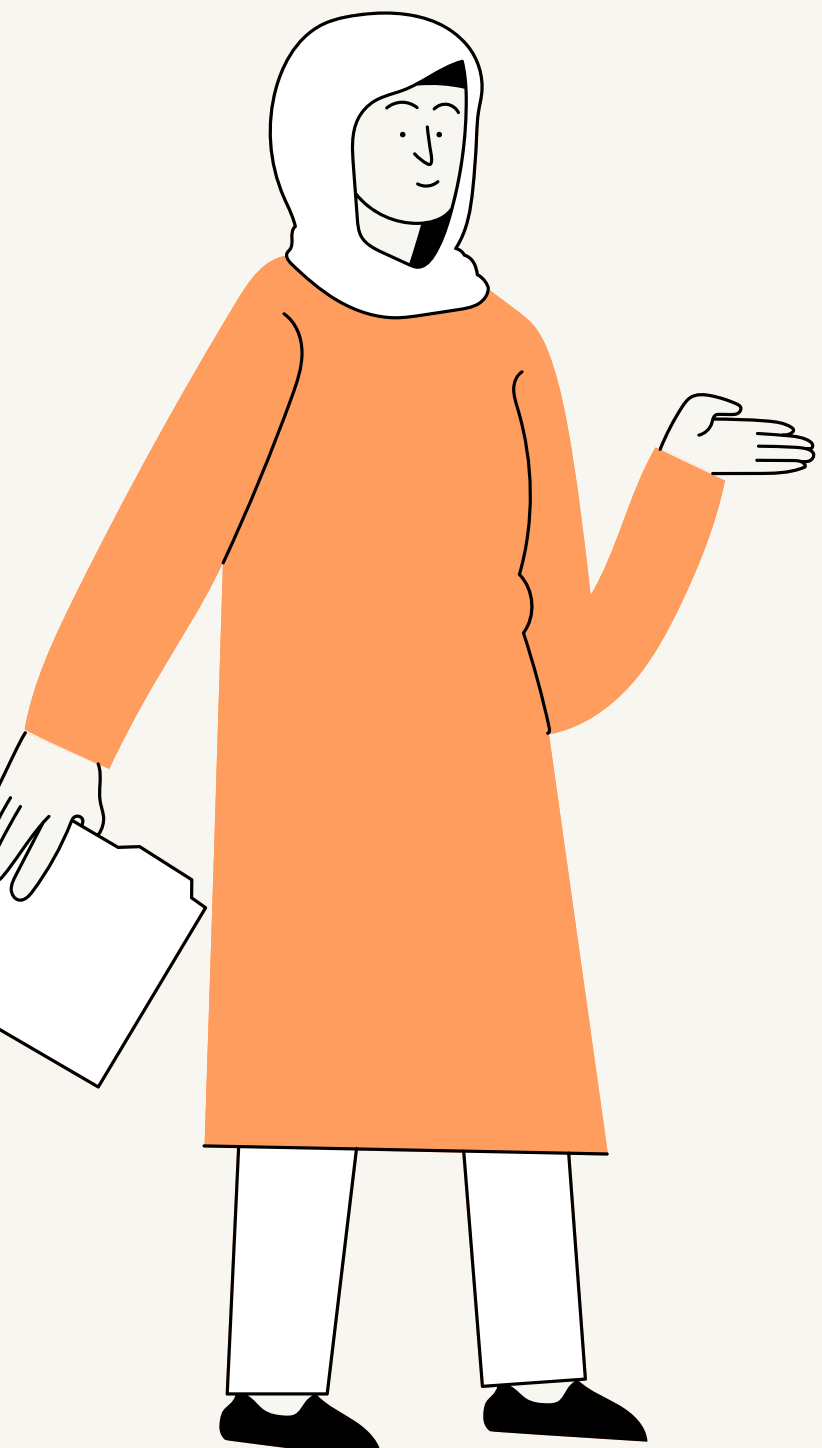
Active Reading

การอ่านเพื่อพัฒนาปัญญาไม่ใช่เพียงการ "รับสาร" (Passive)

แต่คือการย่อย วิเคราะห์ และ "สังเคราะห์" ออกมาใหม่

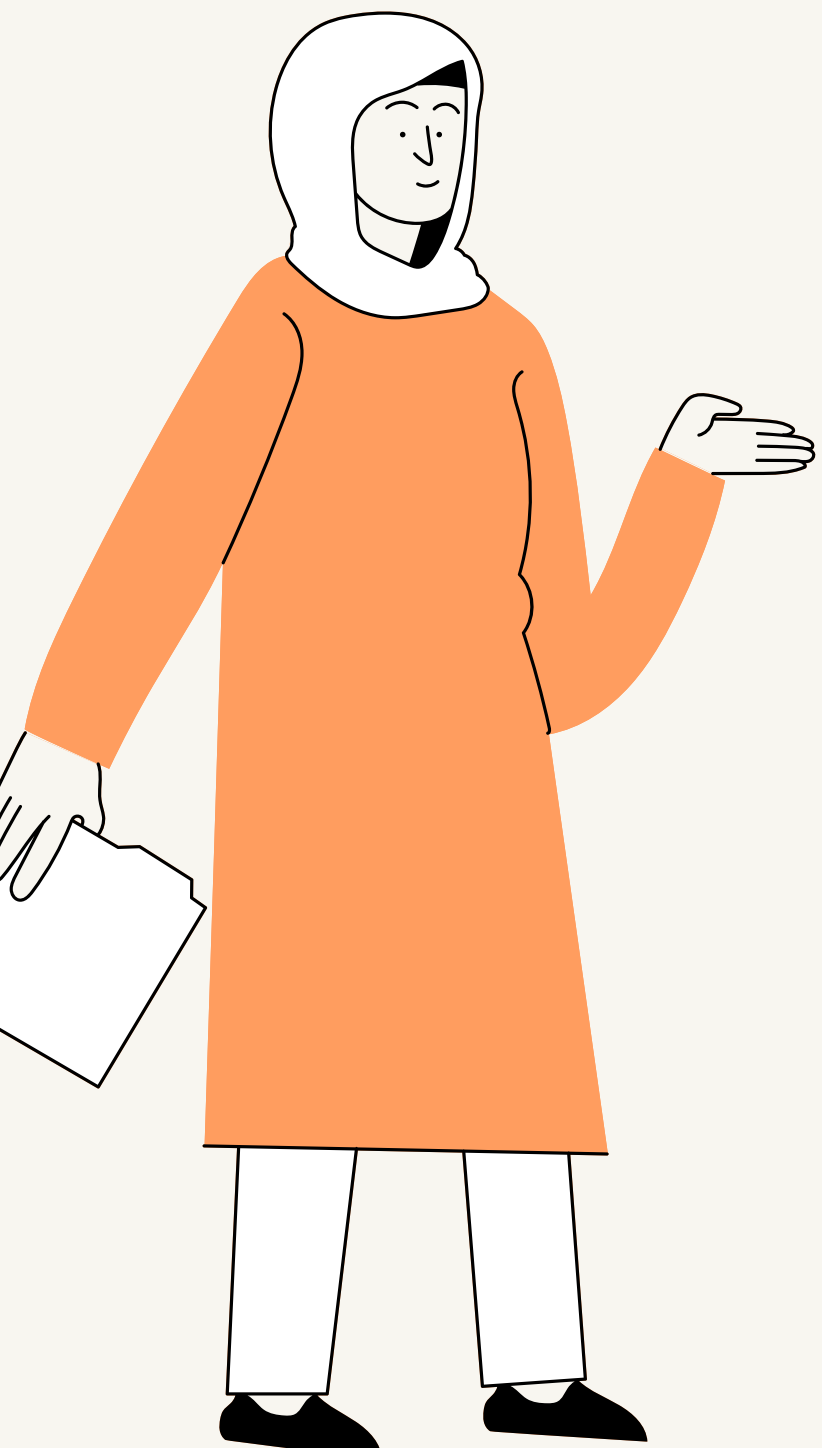


ทำไมต้องเปลี่ยนเป็น "ผู้สร้าง"?



ผู้อ่าน (Reader)

รับข้อมูล → ทำความเข้าใจ → เก็บไว้กับตัว



ผู้สร้าง (Creator)

วิเคราะห์ → ตกผลึกทางปัญญา → ส่งต่อคุณค่าสู่สังคม

ทางเลือกรูปแบบการนำเสนอ



Video Essay

เล่าเรื่องด้วยภาพและเสียง
วิเคราะห์เจาะลึก เหมือนช่อง
YouTube วิเคราะห์หนัง



Podcast

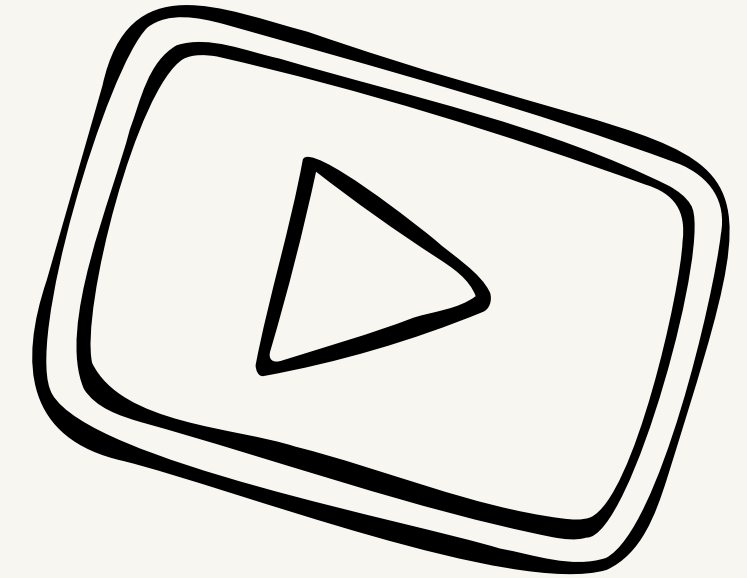
เน้นน้ำเสียงและบรรยากาศ เหมาะ
กับการเล่าเรื่องลึกซึ้งหรือถกเถียง
ประเด็น



Infographic

ย่อข้อมูลยากให้ง่าย สรุปสถิติ
หรือ Timeline ของวรรณกรรม
สารคดี

Video Essay คืออะไร?



ลักษณะเด่น

การใช้ภาพตัดต่อประกอบเสียงบรรยาย (Voice-over)
เพื่อพิสูจน์สมมติฐานหรือประเด็นทางปัญญาบางอย่าง

ตัวอย่างหัวข้อ

"ทำไมตัวร้ายใน Harry Potter ถึงน่าสงสารกว่าพระเอก?"

"ภาวะหมดไฟในการทำงาน ผ่านตัวละครในนวนิยาย..."

Podcast ศิลปะแห่งการฟัง

ลักษณะ เน้น "เสียง" และ "จินตนาการ" (Theater of the Mind) ผู้ฟังสร้างภาพในหัวเอง

Mood & Tone

Educational จริงจัง ให้ความรู้ วิเคราะห์สังคม

Casual เพื่อนคุยกับเพื่อน ถกเถียงประเด็นในหนังสือ

Storytelling เล่านิทานหรือเรื่องสั้นพร้อม Sound Effect

สิ่งที่มองหา

❌ สิ่งที่ไม่ควรทำ

- ❌ อ่านสไลด์/อ่านรายงานให้เพื่อนฟัง
- ❌ เล่าเรื่องย่อตั้งแต่ต้นจนจบ (Spoiler) แบบไม่มีประเด็นวิเคราะห์
- ❌ คัดลอกบทวิจารณ์จากอินเทอร์เน็ตมาพูด

✅ สิ่งที่ต้องมี

- ✅ Big Idea: มีแก่นความคิดที่ชัดเจน (เรื่องนี้สอนอะไร?)
- ✅ Creativity วิธีเล่าเรื่องน่าสนใจ ไม่น่าเบื่อ
- ✅ Impact ผู้ชมได้ "ปัญญา" หรือมุมมองใหม่

หัวใจของการเล่าเรื่อง (Storytelling)

// Why – How – What

What หนังสือเรื่องอะไร?

How เรื่องดำเนินอย่างไร?

Why (Big Idea) ผู้แต่งต้องการบอกอะไรกับโลก?

(*นี่คือสิ่งที่เราต้องค้นหา*)

Case Study เจ้าชายน้อย

Big Idea ความสัมพันธ์ (Relationship)

"ความสัมพันธ์ทำให้สิ่งธรรมดากลายเป็นสิ่งพิเศษ"



ตัวอย่างการตีความ

Video เปรียบเทียบกุหลาบกับการดูแลความรักในยุค Social Media

Podcast ค่ายเรื่อง "ความเหงา" และการ "สร้างความผูกพัน" (Taming)

Infographic 3 บทเรียนแก้เหงาฉบับเจ้าชายน้อย



ตัวอย่างโครงสร้างสคริปต์ (Video Essay)

Scene	Time	Visual (ภาพ)	Audio (เสียง/บทบรรยาย)
1. Hook	0:00-0:30	ภาพผู้คนในเมืองใหญ่ ก้มหน้าเล่นมือถือ (โทนหม่น)	"คุณเคยรู้สึกไหม... ว่าเรามีเพื่อนเป็นพันคน แต่กลับรู้สึกโดดเดี่ยว..."
2. Context	0:30-1:00	ปกหนังสือเจ้าชายน้อย + ภาพวาดดาว B612	"คำตอบอาจซ่อนอยู่ในนิทานเล่มเล็กๆ ที่ชื่อว่า เจ้าชายน้อย..."
3. Analysis	1:00-2:00	ฉากสุนัขจิ้งจอกคุยกับเจ้าชายน้อย	"สุนัขจิ้งจอกบอกว่า... ถ้าเธอทำให้ฉันเชื่อ เราจะเป็นคนพิเศษของกันและกัน"

กิจกรรมกลุ่ม (Workshop 30 นาที)

1

เลือกเรื่อง

วรรณกรรม/บทความ
ที่สนใจ

2

หา Big Idea

อะไรคือ "ปัญญา"
ที่จะสื่อสาร?

3

เลือกสื่อ

Video / Podcast
หรือ Infographic

4

เขียน Proposal

กรอกใบงาน
ส่งท้ายคาบ

หลักการเลือกวรรณกรรม

จะเลือกเรื่องไหนมาทำโปรเจกต์ดี? ให้ใช้เกณฑ์ 3 ข้อนี้



1. Touch Your Heart

ต้องเป็นเรื่องที่ "กระทบใจ" เราจริงๆ
ไม่ใช่แค่เลือกเพราะเล่มบางหรืออ่าน
ง่าย



2. Social Relevance

ประเด็นในเรื่องเชื่อมโยงกับ "ปัญหา
สังคม" หรือ "คนยุคปัจจุบัน"
อย่างไร?



3. Universal Wisdom

มี "สัจธรรมสากล" ซ่อนอยู่ไหม? (เช่น
ความรัก, ความตาย, การเติบโต)

Case Study ทำไมต้องเป็น "เจ้าชายน้อย"?

ตัวอย่างการวิเคราะห์เหตุผลในการเลือกเรื่องมานำเสนอ



1. ความลึกซึ้งในความเรียบง่าย

(Complexity in Simplicity)

เหตุผลที่เลือก

ภายนอกดูเหมือนนิทานเด็ก อ่านง่าย ใช้ภาษาไม่ซับซ้อน แต่ภายในซ่อน "ปรัชญาชีวิต" ที่ลึกซึ้ง เหมาะแก่การนำมาขยายความ (Decode)

"มันทำลายที่ เราจะเปลี่ยนนิทานเด็ก ให้กลายเป็น
ข้อคิดสำหรับผู้ใหญ่"



| 2. เชื่อมโยงกับคนยุคดิจิทัล

ประเด็นปัญหา ความโดดเดี่ยว (Loneliness)

ในยุค Social Media เรามีเพื่อนเสมือนมากมาย แต่เรากลับรู้สึก
เหงาและขาดความผูกพันที่แท้จริง

สิ่งที่เรื่องนี้ตอบโจทย์

บทเรียนเรื่อง "การสร้างความสัมพันธ์" (Taming) ของสุนัข
จิ้งจอก เป็นยานานเอกสำหรับคนยุคปัจจุบันที่เน้นปริมาณ
มากกว่าคุณภาพ



| 3. ศักยภาพในการเล่าเรื่อง (Visual Potential)

วรรณกรรมที่ดีต้องเอื้อให้เรา "สร้างสรรค์ต่อ" ได้ง่าย



สัญลักษณ์ชัดเจน

กุหลาบ (คนรัก), สุนัขจิ้งจอก (เพื่อน), ภู (ความตาย)
นำมาทำ Infographic ได้ง่าย



Quote คมคาย

มีประโยคทองคำมากมาย เช่น "สิ่งสำคัญไม่อาจ
มองเห็นได้ด้วยตา" เหมาะทำ Caption หรือ Voice-
over

| โครงสร้างการเล่าเรื่อง (Story Structure)

1. The What (บทนำ)

ปูพื้นฐาน แนะนำหนังสือ/ตัวละคร
"วันนี้จะมาคุยเรื่องเจ้าชายน้อย..."

2. The So What? (วิเคราะห์)

(สำคัญที่สุด)
ทำไมเรื่องนี้ถึงสำคัญ? มันสอนอะไร?
ขี้ปม เชื่อมโยงกับชีวิตจริง

3. The Now What? (สรุป)

คนดูดูจบแล้วต้องทำอะไรต่อ?
เปลี่ยนความคิด? ไปอ่านหนังสือ?

| Visual Thinking Show, Don't Tell



อย่าแค่ "พูด" ให้ฟัง

ถ้าพูดว่า "เขารู้สึกโดดเดี่ยว"



จง "ทำให้เห็น"

ใช้ภาพคนนั่งคนเดียวในห้องกว้างๆ หรือภาพเก้าอี้ว่างเปล่า (Metaphor)



B-Roll Footage

อย่าถ่ายแต่หน้าคนพูด (Talking Head) อย่างเดียว ตัดสลับกับภาพประกอบเพื่อแก้เบื่อ



Kinetic Typography

ใช้ตัวหนังสือวิ่ง/เน้นคำสำคัญ (Keyword) บนหน้าจอช่วยย้ำประเด็น

| Production 101 Video Basics

Lighting (แสง) หันหน้าหาแสงเสมอ (หน้าต่าง) อย่าถ่ายย้อนแสง หน้าจะดำ

Framing (องค์ประกอบ) ให้ตาอยู่ในระดับเส้นจุดตัดเก้าช่อง (Rule of Thirds) อย่าเหลือพื้นที่เหนือหัว (Headroom) เยอะเกินไป

Stable (ความนิ่ง) ใช้ขาตั้งกล้อง หรือวางมือถือพิงกับกองหนังสือ อย่าถือถ่ายจนภาพสั่น

Production 101 Audio is King!

"คนทบทวนภาพไม่ชัดได้ แต่คนฟังเสียงไม่รู้เรื่องไม่ได้"



ลดเสียงรบกวน

ปิดพัดลม ปิดหน้าต่าง เลือกรoomที่เงียบที่สุด



Background Music

ต้องเบากว่าเสียงพูดเสมอ (ระดับ -20dB) อย่าให้ดนตรีกลบ
เนื้อหา

| แนะนำเครื่องมือ (Tools)



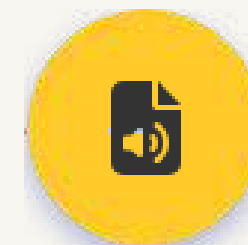
CapCut

ตัดต่อง่าย มี Effect เยอะ
เหมาะสำหรับมือถือ



Canva

ทำสไลด์ Infographic
และปกคลิป



Audacity

ตัดต่อเสียง ลบเสียงรบกวน
(สำหรับ PC ฟรี)

Checklist ก่อนส่งงาน

✓ ผ่าน (Pass)

- เสียงชัด ฟังรู้เรื่องทุกคำ
- มีประเด็นวิเคราะห์ (Wisdom) ชัดเจน
- ความยาวอยู่ในเกณฑ์ที่กำหนด
- ให้เครดิตรูปภาพ/เพลง (Copyright)

✗ ไม่ผ่าน (Fail)

- อ่านตามสไลด์/สคริปต์แบบท่องจำ
- เสียงดนตรีดังกลบเสียงพูด
- เล่าแต่เรื่องย่อ ไม่มีบทวิเคราะห์
- ภาพสั่นไหว หรือมีดจมองไม่เห็น

Concept มองโลกผ่านหัวใจเจ้านายน้อย



Big Idea

"ความสัณพันธ์ทำให้สิ่งธรรมดากลายเป็นสิ่งพิเศษ"

(Taming makes things unique)



Format

Video Essay
(ความยาว 3 นาที)



Mood & Tone

Nostalgic (ถวิลหาอดีต)
Warm (อบอุ่น)
Emotional (ซึ้งกินใจ)

ตัวอย่าง Storyboard

"เจ้าชายน้อย" (The Little Prince)

กรณีศึกษา การเปลี่ยนวรรณกรรมเป็น Video Essay

| The Hook 5 วินาทีแรกคือชีวิต!

ในยุค TikTok/Reels คนมีความอดทนต่ำมาก คุณต้องดึงความสนใจทันที

3 วิธีเปิดเรื่องให้น่าสนใจ

The Question "คุณเคยสงสัยไหมว่า...?" (ตั้งให้คิด)

The Shocking Stat "รู้หรือไม่? คน 80% ไม่เคย..." (ตั้งด้วยข้อมูล)

The Story "เมื่อ 3 ปีก่อน ผมเคย..." (ตั้งด้วยเรื่องเล่า)



Scene 1: The Hook (0:00 - 0:30)

VISUAL (ภาพ)

ตัดภาพสลับ: ท่งหญ้าที่ว่างเปล่า (ลมพัดไหว) vs ผู้คนเดินสวนกันขวักไขว่ในเมืองใหญ่ (สีชาวดำ/หม่น)

AUDIO (เสียงบรรยาย)

"คุณเคยรู้สึกไหม... ว่าเรามีเพื่อนใน Facebook เป็นพันคน แต่ในวันที่เราเศร้าที่สุด กลับไม่รู้จะโทรหาใคร..."

SOUND/FX

เสียงเปียโนบรรเลงแผ่วเบา (Sad/Lonely)

Scene 2: Context (0:30 - 1:00)

👁 VISUAL (ภาพ)

ภาพวาดลายเส้น "เจ้าชายน้อย" ยืนอยู่บนดาว B612 โทนสีเหลืองอุ่น ตัดกับฉากหลังที่เป็นอวกาศ

🔊 AUDIO (เสียงบรรยาย)

"คำตอบของความโดดเดี่ยวนี้ อาจซ่อนอยู่ในหนังสือนิทานเล่มเล็กๆ ที่ชื่อว่า 'เจ้าชายน้อย'... เรื่องราวของการเดินทางเพื่อค้นหาความหมายของคำว่าเพื่อน"

🎵 SOUND/FX

เพลงเปลี่ยนเป็นจังหวะมีความหวัง (Magical/Wonder)



Scene 3: The Wisdom (1:00 - 2:00)

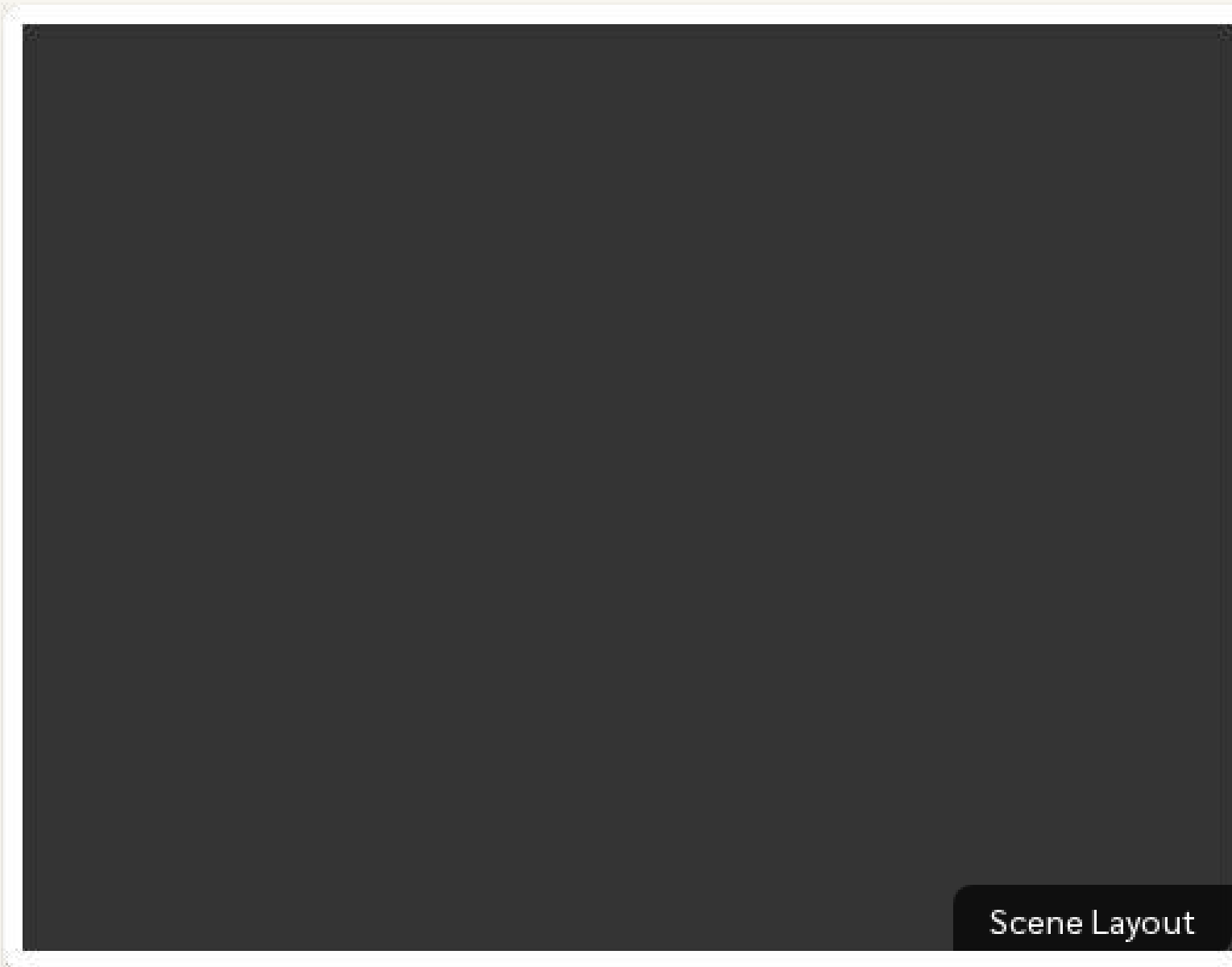
 VISUAL (ภาพ)

ฉากสำคัญ สุนัขจิ้งจอกนั่งหันหลังคุยกับเจ้าชายน้อย (Long Shot) แสดงถึงระยะห่างที่ค่อยๆ ลดลง

*ขึ้นข้อความกราฟิก: "การสร้างความสัมพันธ์ (Taming)"

 AUDIO (เสียงบรรยาย)

"สุนัขจิ้งจอกบอกว่า... 'ถ้าเธอทำให้ฉันเชื่อใจ เราก็จะต้องการกันและกัน ฉันจะเป็นสุนัขจิ้งจอกตัวเดียวในโลกสำหรับเธอ'"



Scene 4: Connection (2:00 - 2:30)

👁 VISUAL (ภาพ)

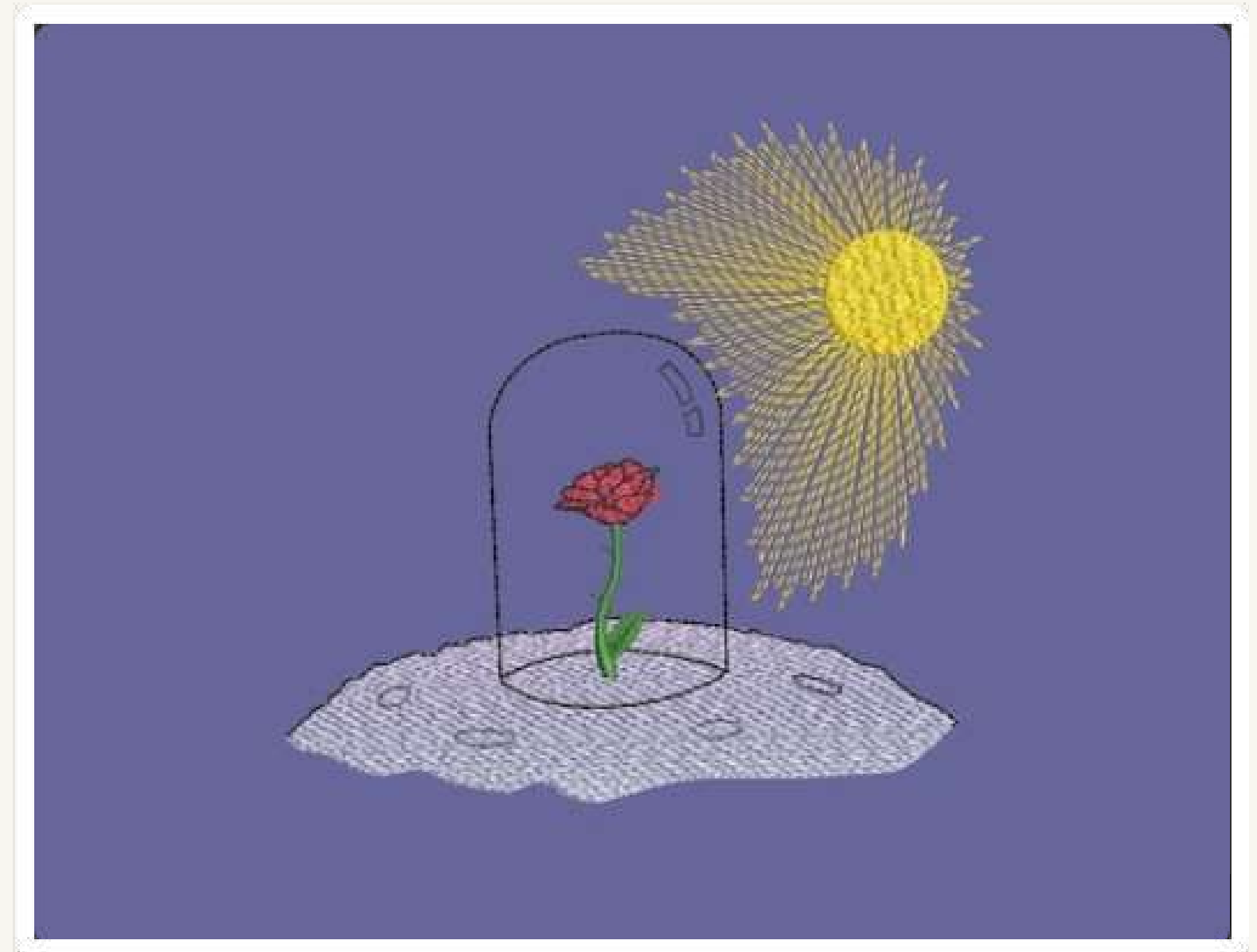
ภาพโคลสอัพ (Close-up) ดอกกุหลาบในกรอบแก้ว ดู
ขอบบางและล้ำค่า เปรียบเทียบกับกุหลาบทั่วไป

🔊 AUDIO (เสียงบรรยาย)

"ในโลกความจริง เราอาจเฝ้าแต่มองหาคนที่ 'เพอร์เฟกต์'...
จนลืมไปว่า ความสัมพันธ์ที่แท้จริง ต้องใช้เวลาสร้าง ไม่ใช่
การค้นหา"

🎵 SOUND/FX

เสียงดนตรีค่อยๆ ดังขึ้น (Climax/Emotional)



Scene 5: Conclusion (2:30 - 3:00)

“ Key Message

"สิ่งสำคัญ... ไม่อาจมองเห็นได้ด้วยตา"

🎧 AUDIO

"วันนี้... คุณลองวางมือถือลง แล้วหันไป
มองคนข้าง ๆ ด้วยหัวใจดูบ้างสิครับ"



ทำไม Storyboard นี้ถึงใช้ได้จริง?



เห็นภาพชัดเจน

มีการระบุสิ่งที่ "ตาเห็น" (Visual) แยก
กับสิ่งที่ "หูได้ยิน" (Audio) อย่าง
ชัดเจน



กำหนดเวลา

มี Time-code กำกับ (เช่น 0:00-
0:30) ช่วยให้รู้ว่าต้องพูดเร็วหรือช้าแค่ไหน



Mood Reference

รูปภาพประกอบไม่จำเป็นต้องวาดเอง
สวยงาม แต่ต้องสื่อ "อารมณ์" (Mood)
ที่ต้องการได้

กลับบ้าน ไปอ่านเรื่องที่เลือกให้จบ และเริ่มร่าง Storyboard